Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (devátého senátu)

26. července 2017 *

[znění opravené usnesením ze dne 14. září 2017]

„Řízení o předběžné otázce – Sbližování právních předpisů – Nařízení (ES) č. 882/2004 – Úřední kontroly krmiv a potravin – Financování úředních kontrol – Články 26 a 27 – Všeobecné zdanění – Poplatky – Poplatek z prodejen potravin“

Ve věci C-519/16,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Tribunal Administrativo e Fiscal de Coimbra (Správní a finanční soud v Coimbře, Portugalsko) ze dne 5. září 2016, došlým Soudnímu dvoru dne 5. října 2016, v řízení

Superfoz – Supermercados Lda

proti

Fazenda Pública,

SOUDNÍ DVŮR (devátý senát),

ve složení E. Juhász, předseda senátu, C. Vajda a K. Jürimäe (zpravodajka), soudci,

generální advokát: M. Bobek,

vedoucí soudní kanceláře: A. Calot Escobar,

s přihlédnutím k písemné části řízení,

s ohledem na vyjádření předložená:

– za Superfoz – Supermercados Lda R. China Carvalheirou, advogado,

– [ve znění oprav provedených usnesením ze dne 14. září 2017] za portugalskou vládu L. Inez Fernandesem, M. Figueiredem a A. Gameiro, jako zmocněnci,

– za Evropskou komisi P. Němečkovou, M. Afonso a K. Skelly, jako zmocněnkyněmi,

s přihlédnutím k rozhodnutí, přijatému po vyslechnutí generálního advokáta, rozhodnout věc bez stanoviska,

* Jednací jazyk: portugalština.

vydává tento

Rozsudek

1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu článků 26 a 27 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 882/2004 ze dne 29. dubna 2004 o úředních kontrolách za účelem ověření dodržování právních předpisů týkajících se krmiv a potravin a pravidel o zdraví zvířat a dobrých životních podmínkách zvířat (Úř. věst. 2004, L 165, s. 1; Zvl. vyd. 03/45, s. 200), ve znění nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 652/2014 ze dne 15. května 2014 (Úř. věst. 2014, L 189, s. 1) (dále jen „nařízení č. 882/2004“), jakož i článků 107 a 108 SFEU a zásad rovného zacházení, zákazu diskriminace, volné hospodářské soutěže a svobody podnikání.

2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi společností Superfoz – Supermercados Lda (dále jen „Superfoz“) a Fazenda Pública (Finanční správa, Portugalsko), jehož předmětem je zaplacení poplatku určeného k financování nákladů souvisejících s prováděním úředních kontrol v oblasti bezpečnosti potravin, ochrany a zdraví zvířat a ochrany a zdraví rostlin.

Právní rámec

Unijní právo

Nařízení (ES) č. 178/2002

3 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002 ze dne 28. ledna 2002, kterým se stanoví obecné zásady a požadavky potravinového práva, zřizuje se Evropský úřad pro bezpečnost potravin a stanoví postupy týkající se bezpečnosti potravin (Úř. věst. 2002, L 31, s. 1; Zvl. vyd. 15/06, s. 463), ve znění nařízení č. 652/2014 (dále jen „nařízení č. 178/2002“), obsahuje základní ustanovení umožňující zajistit vysokou úroveň ochrany lidského zdraví a zájmů spotřebitelů, pokud jde o potraviny, zejména s přihlédnutím k rozmanitosti nabídky potravin.

4 Jak plyne z čl. 1 odst. 1 tohoto nařízení, jeho účelem je stanovit jednotné zásady a povinnosti, prostředky pro vytvoření silné vědecké základny, účinná organizační opatření a postupy, z nichž se má vycházet při rozhodování v otázkách bezpečnosti potravin a krmiv.

Nařízení č. 882/2004

5 Body 11 a 32 odůvodnění nařízení č. 882/2004 znějí:

„(11) Příslušné orgány odpovědné za provádění úředních kontrol by měly splňovat řadu kritérií týkajících se jejich činnosti, aby byla zajištěna jejich nestrannost a účinnost. Měly by mít dostatečný počet zkušených pracovníků s vhodnou kvalifikací a odpovídající zařízení a vybavení pro řádné provádění svých činností.

[…]

(32) Pro organizaci úředních kontrol by měly být k dispozici odpovídající finanční zdroje. Příslušné orgány členských států by tudíž měly mít možnost vybírat poplatky na úhradu nákladů vzniklých v souvislosti s úředními kontrolami. Při tomto postupu budou moci příslušné orgány stanovit poplatky jako paušální částky odvozené ze vzniklých nákladů a s přihlédnutím ke specifické situaci zařízení. […]“

6 Článek 1 tohoto nařízení, nadepsaný „Předmět a oblast působnosti“, stanoví ve svých odstavcích 1 a 4:

„1. Toto nařízení stanoví obecná pravidla pro provádění úředních kontrol sloužících k ověření toho, zda jsou dodržována pravidla, jejichž cílem je zejména:

a) předcházet rizikům, která přímo nebo prostřednictvím životního prostředí hrozí člověku a zvířatům, tato rizika odstraňovat nebo snižovat na přijatelnou úroveň;

a

b) zaručovat poctivé jednání v obchodu s krmivy a potravinami a chránit zájmy spotřebitelů, včetně označování krmiv a potravin a jiných forem informování spotřebitelů.

[…]

4. Prováděním úředních kontrol podle tohoto nařízení není dotčena primární právní odpovědnost provozovatelů krmivářských a potravinářských podniků zajistit bezpečnost krmiv a potravin, která je stanovena v nařízení […] č. 178/2002, a občanská a trestní odpovědnost vyplývající z porušení jejich povinností.“

7 Podle čl. 2 bodu 1 nařízení č. 882/2004 se „úřední kontrolou“ rozumí „jakákoli forma kontroly, kterou provádí příslušný orgán nebo Společenství, aby ověřil dodržování právních předpisů týkajících se krmiv a potravin a pravidel týkajících se zdraví zvířat a dobrých životních podmínek zvířat“.

8 Článek 3 téhož nařízení je nadepsaný „Obecné povinnosti týkající se organizace úředních kontrol“. Odstavec 3 tohoto článku stanoví:

„Úřední kontroly se provádějí v kterékoli z fází produkce/výroby, zpracování a distribuce krmiv nebo potravin, zvířat nebo živočišných produktů. Patří mezi ně kontroly krmivářských a potravinářských podniků, kontroly používání krmiv a potravin, kontroly skladování krmiv a potravin, kontroly procesů, materiálů, látek, činností nebo úkonů, včetně přepravy, používaných v souvislosti s krmivy nebo potravinami a kontroly živých zvířat, které jsou nezbytné pro dosažení cílů tohoto nařízení.“

9 Nařízení č. 882/2004 obsahuje kapitolu VI, nadepsanou „Financování úředních kontrol“, která obsahuje mimo jiné články 26 a 27 tohoto nařízení. Článek 26 uvedeného nařízení, nadepsaný „Obecná zásada“, stanoví:

„Členské státy zajistí, aby byly k dispozici přiměřené finanční zdroje pro zajištění nezbytných pracovníků a jiné zdroje pro úřední kontroly, a to jakýmkoli způsobem, který uznají za vhodný, včetně všeobecného zdanění nebo zavedení poplatků.“

10 Článek 27 téhož nařízení, nadepsaný „Poplatky“, v odstavcích 1 až 4 a 10 stanoví:

„1. Členské státy mohou vybírat poplatky, které mají pokrýt náklady vzniklé v souvislosti s úředními kontrolami.

2. Pokud jde však o činnosti uvedené v příloze IV oddílu A a v příloze V oddílu A, zajistí členské státy výběr poplatků.

3. Aniž jsou dotčeny odstavce 4 a 6, nesmí být poplatky vybírané v souvislosti s činnostmi uvedenými v příloze IV oddílu A a v příloze V oddílu A nižší než minimální sazby uvedené v příloze IV oddílu B a v příloze V oddílu B. […]

[…]

4. Poplatky vybírané v souladu s odstavci 1 nebo 2 pro účely úředních kontrol:

a) nesmí převyšovat náklady vynaložené odpovědnými příslušnými orgány ve vztahu k položkám uvedeným v příloze VI

a

b) mohou být stanoveny paušálně na základě nákladů vynaložených příslušnými orgány za určitou dobu, nebo mohou být případně stanoveny ve výši uvedené v příloze IV oddílu B nebo příloze V oddílu B.

[…]

10. Aniž jsou dotčeny náklady odvozené z výdajů uvedených v článku 28, nesmějí členské státy vybírat pro účely provádění tohoto nařízení jiné poplatky než poplatky uvedené v tomto článku.“

Portugalské právo

11 Poplatek za zvyšování bezpečnosti potravin (dále jen „TSAM“) byl zaveden nařízením s mocí zákona č. 119/2012 ze dne 15. června 2012.

12 V preambuli tohoto nařízení s mocí zákona se uvádí, že unijní právní úprava stanoví „povinné financování nákladů souvisejících s prováděním úředních kontrol členskými státy a dává těmto státům možnost získat přiměřené finanční zdroje prostřednictvím všeobecného zdanění nebo zavedením zvláštních poplatků k tíži hospodářských subjektů“ a že „[n]a základě těchto pravidel již byly zavedeny různé poplatky, jejichž účelem je finančně podpořit testovací a kontrolní činnost a jejichž základem jsou náklady a výdaje související s personálem, a sice odměny, zařízení, nástroje, vybavení, školení, služební cesty a související výdaje, včetně výdajů vzniklých v souvislosti s odebíráním a zasíláním vzorků a laboratorními analýzami.“

13 Článek 9 nařízení s mocí zákona stanoví:

„1 – Jako protiplnění za zaručování bezpečnosti a jakosti potravin odvádějí prodejny potravin živočišného i rostlinného původu, čerstvých i zmražených, syrových i zpracovaných, balených i nebalených, roční poplatek ve výši, kterou v rozmezí 5 až 8 eur za metr čtvereční prodejní plochy prodejny stanoví vyhláškou členové vlády odpovědní za rezorty financí a zemědělství.

2 – Od placení poplatku podle předchozího odstavce jsou osvobozeny prodejny s prodejní plochou menší než 2 000 m^2 a prodejny, které patří mezi mikropodniky, pokud a) nejsou součástí podniku, který používá jednu nebo několik značek a který má na celostátní úrovni k dispozici celkovou prodejní plochu rovnající se nebo větší než 6 000 m^2; b) nejsou součástí skupiny, která má na celostátní úrovni k dispozici celkovou prodejní plochu rovnající se nebo větší než 6 000 m^2.

3 – Pro účely této právní úpravy se ‚prodejnou‘ rozumí prostor, v němž je provozován maloobchodní prodej potravin, včetně prodejen smíšeného zboží definovaných v čl. 4 odst. 1 nařízení s mocí zákona č. 21/2009 ze dne 19. ledna [2009].“

14 TSAM je upraven vyhláškou č. 215/2012 ze dne 17. července 2012. Článek 3 odst. 3 písm. b) této vyhlášky stanoví, že osvobození od placení tohoto poplatku upravená vnitrostátním právem se nevztahují na prodejny, které „jsou součástí skupiny, která má na celostátní úrovni k dispozici celkovou prodejní plochu rovnající se nebo větší než 6 000 m^2“. Článek 3 odst. 5 téže vyhlášky upřesňuje, že „pro účely použití odst. 3 písm. b) se ‚skupinou‘ rozumí seskupení podniků, které – byť

s vlastní právní osobností – udržují mezi sebou vztahy vzájemné závislosti nebo podřízenosti vyplývající z používání téže značky nebo z práv či pravomocí podle čl. 4 písm. o) nařízení s mocí zákona č. 21/2009 ze dne 19. ledna [2009]“.

Spor v původním řízení a předběžné otázky

15 Superfoz je společnost, jejíž činnost spočívá v komerčním provozování supermarketů, distribuci potravin a nepotravinářských výrobků, provozování čerpacích stanic pohonných hmot a správě obchodních středisek.

16 Superfoz používá značku „Intermarché“. V předkládacím rozhodnutí je ovšem upřesněno, že tato společnost je samostatnou právnickou osobou ve vztahu jak k poskytovateli franšízy, tedy společnosti ITMI Portugal – Sociedade de Desenvolvimento e Investimento SA, tak ve vztahu k jiným franšízantům od uvedeného poskytovatele franšízy, kteří používají stejnou značku. Uvádí se v něm též, že tento poskytovatel franšízy nemá takovou kapitálovou účast ve společnosti Superfoz, která by mu přiznávala pravomoc ji řídit, vést nebo spravovat.

17 Dopisem ze dne 1. července 2014 sdělilo Direção Geral de Alimentação e Veterinária (Generální ředitelství pro potraviny a veterinářství, Portugalsko) společnosti Superfoz, že má povinnost odvést TSAM za rok 2014 ve výši 10 274,25 eura. Ředitelství dále uvedlo, že v souladu s vnitrostátními právními předpisy je tato částka výsledkem uplatnění poplatku v sazbě 7 eur za metr čtvereční na prodejní plochu prodejny ve vlastnictví Superfoz, a sice 1 467,75 metrů čtverečních.

18 Superfoz před předkládajícím soudem zpochybňuje legalitu výměrů, na jejichž základě se stala poplatníkem TSAM.

19 K samotnému TSAM předkládající soud uvádí, že tento poplatek spadá do politiky ochrany potravinového řetězce a zdraví spotřebitele, která je založena na zásadě zvyšování odpovědnosti hospodářských subjektů působících v oblasti bezpečnosti a jakosti potravin. Cílem tohoto poplatku je financovat fond pro hygienu a zvyšování bezpečnosti potravin (Fundo Sanitário e de Segurança Alimentar Mais), zřízený nařízením s mocí zákona č. 119/2012. Tento fond nemá pravomoc k provádění žádných jiných kontrol než kontrol podle nařízení č. 882/2004.

20 Zmíněný soud dále uvádí, že TSAM je roční poplatek představující protiplnění za garanci bezpečnosti a jakosti potravin. Povinnost hradit tento poplatek mají podle předkládajícího soudu vlastníci prodejen potravin a výrobků živočišného a rostlinného původu, přičemž výše tohoto poplatku se počítá uplatněním jednotkové sazby stanovené v rozmezí 5 až 8 eur za metr čtvereční prodejní plochy prodejny.

21 Předkládající soud nicméně zdůrazňuje, že vnitrostátní právo stanoví pro prodejny s plochou menší než 2 000 metrů čtverečních a pro prodejny, které patří mezi mikropodniky, výjimku z placení tohoto poplatku, pokud tyto prodejny nejsou součástí podniku, který používá jednu nebo několik značek a který má na celostátní úrovni k dispozici celkovou prodejní plochu rovnající se nebo větší než 6 000 metrů čtverečních, ani součástí skupiny, která má na celostátní úrovni k dispozici celkovou prodejní plochu rovnající se nebo větší než 6 000 metrů čtverečních. Tribunal Constitucional (Ústavní soud, Portugalsko) v této souvislosti rozhodl, že tato výjimka není v rozporu s ústavněprávním institutem rovnosti.

22 Předkládající soud si klade otázku, zda je TSAM v souladu s ustanoveními nařízení č. 882/2004 a se zásadami unijního práva, zejména se zásadami rovného zacházení, zákazu diskriminace a volné hospodářské soutěže.

23 Zaprvé si uvedený soud klade otázku, zda je tento poplatek v souladu s čl. 27 odst. 10 nařízení č. 882/2004, jelikož výdaje související s kontrolami stanovenými tímto nařízením jsou pokryty jinými poplatky a jelikož se TSAM vztahuje jen na prodejny potravin, na nichž leží odpovědnost a povinnosti stanovené v nařízeních č. 178/2002 a č. 882/2004.

24 Zadruhé má týž soud pochybnosti ohledně slučitelnosti TSAM se zásadou rovného zacházení, neboť tomuto poplatku podléhají jen některé prodejny potravin.

25 Zatřetí má uvedený soud za to, že zásada rovnocennosti stanovená v nařízení č. 882/2004 vyžaduje, aby byl takový poplatek, jako je TSAM, využíván k financování správních úkonů činěných přímo z podnětu osoby povinné k poplatku nebo v její prospěch, což není případ TSAM. Důvod vzniku poplatkové povinnosti k TSAM je totiž vázán na vlastnictví neosvobozených prodejen potravin.

26 Začtvrté má předkládající soud pochybnosti o tom, zda TSAM nenarušuje svobodu podnikání a není v rozporu s odpovídající povinností hospodářské neutrality členských států, jelikož v důsledku tohoto poplatku může docházet k narušením hospodářské soutěže v oblasti prodeje potravin, a to zejména fiskálním zvýhodňováním podniků, které tomuto poplatku nepodléhají.

27 Za těchto podmínek se Tribunal Administrativo e Fiscal de Coimbra (Správní a finanční soud v Coimbře, Portugalsko) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující otázky:

„1) Lze čl. 27 odst. 10 nařízení (ES) č. 882/2004 ze dne 29. dubna 2004 nebo kterékoli jiné ustanovení či kteroukoli obecnou zásadu unijního práva, jež Soudní dvůr bude považovat za použitelné, vykládat v tom smyslu, že brání ustanovení vnitrostátního práva, jímž se zavádí poplatek určený k financování úředních kontrol bezpečnosti potravin, který se ukládá výlučně vlastníkům maloobchodních prodejen potravin nebo smíšeného zboží, přičemž tento poplatek neodpovídá žádné konkrétní úřední kontrole provedené z podnětu osoby povinné k poplatku nebo v její prospěch?

2) Byla by odpověď odlišná, kdyby byl namísto tohoto poplatku zaveden finanční příspěvek ve prospěch veřejnoprávního subjektu, který by byl ukládán týmž osobám povinným k poplatku a který by byl určen k pokrytí nákladů na kontroly jakosti potravin, a to i v případě, že jeho jediným cílem by bylo rozšířit odpovědnost za financování těchto kontrol na všechny hospodářské subjekty působící v rámci potravinového řetězce?

3) Představuje osvobození některých hospodářských subjektů od [TSAM], kterému podléhají pouze některé maloobchodní prodejny potravin nebo smíšeného zboží (jmenovitě velké maloobchodní prodejny potravin) a který je určen k financování nákladů souvisejících s prováděním úředních kontrol v oblasti bezpečnosti potravin, ochrany a zdraví zvířat a ochrany a zdraví rostlin, státní podporu neslučitelnou s vnitřním trhem, neboť narušuje nebo může narušit hospodářskou soutěž tím, že zvýhodňuje určité podniky nebo určitá odvětví výroby, ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU, nebo že je výše uvedené osvobození od poplatku přinejmenším součástí státní podpory, která musí být podle čl. 108 odst. 3 SFEU oznámena [Evropské k]omisi?

4) Brání zásady unijního práva, konkrétně zásady rovnosti, zákazu diskriminace, hospodářské soutěže (včetně zákazu obrácené diskriminace) a svobody podnikání, takovému vnitrostátnímu právnímu ustanovení, které:
   a) ukládá povinnost zaplatit [TSAM] pouze velkým maloobchodním prodejnám potravin?
   b) vylučuje z působnosti [TSAM] prodejny a mikropodniky s prodejní plochou menší než 2 000 m^2, které nejsou součástí skupiny ani součástí podniku, který používá jednu nebo několik značek a který má na celostátní úrovni k dispozici celkovou prodejní plochu rovnající se nebo větší než 6 000 m^2?“

K předběžným otázkám

K první a druhé otázce

28 Podle ustálené judikatury Soudního dvora platí, že formuloval-li předkládající soud otázku tak, že odkázal pouze na určitá ustanovení unijního práva, nebrání tato okolnost tomu, aby Soudní dvůr tomuto soudu poskytl veškeré prvky výkladu, které mohou být pro rozsouzení věci, jež mu byla předložena, užitečné, ať již na ně posledně uvedený soud v položených otázkách odkázal, či nikoli. V tomto ohledu Soudnímu dvoru přísluší, aby ze všech poznatků předložených vnitrostátním soudem, zejména pak z odůvodnění předkládacího rozhodnutí, vytěžil ty prvky unijního práva, které je s přihlédnutím k předmětu sporu třeba vyložit (viz mimo jiné rozsudek ze dne 7. března 2017, X a X, C-638/16 PPU, EU:C:2017:173, bod 39 a citovaná judikatura).

29 Za těchto podmínek je třeba první a druhou otázku předkládajícího soudu, jimiž je třeba se zabývat společně, chápat tak, že jejich podstatou je, zda články 26 a 27 nařízení č. 882/2004 musí být vykládány v tom smyslu, že brání uložení povinnosti k takovému poplatku, jako je poplatek dotčený v původním řízení, jen maloobchodním prodejnám potravin, aniž příjmy z tohoto poplatku slouží k financování konkrétních úředních kontrol prováděných z podnětu osob povinných k tomuto poplatku nebo v jejich prospěch.

30 Podle čl. 3 odst. 3 nařízení č. 882/2004 se tyto úřední kontroly provádějí v kterékoli z fází produkce/výroby, zpracování a distribuce dotčených potravin. Patří mezi ně mimo jiné kontroly potravinářských podniků, které jsou nezbytné pro dosažení cílů tohoto nařízení.

31 Z bodů 11 a 32 odůvodnění uvedeného nařízení vyplývá, že by příslušné orgány členských států měly mít dostatečný počet zkušených pracovníků s vhodnou kvalifikací a odpovídající zařízení a vybavení pro řádné provádění svých činností. K tomuto účelu by členské státy měly být schopny si zajistit odpovídající finanční zdroje pro organizaci kontrol.

32 Článek 26 nařízení (ES) č. 882/2004 v této souvislosti stanoví, že členské státy zajistí, aby byly k dispozici přiměřené finanční zdroje pro zajištění nezbytných pracovníků a jiné zdroje pro úřední kontroly, a to jakýmkoli způsobem, který uznají za vhodný, včetně všeobecného zdanění nebo zavedení poplatků.

33 Článek 27 uvedeného nařízení se týká konkrétně poplatků. Podle odstavce 1 tohoto článku jsou členské státy oprávněny vybírat jen poplatky, jejichž účelem je „pokrýt náklady vzniklé v souvislosti s úředními kontrolami“. Poplatky podle tohoto článku tedy mohou být určeny pouze k pokrytí nákladů, které skutečně vzniknou členským státům z uskutečnění kontrol v potravinářských podnicích (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 17. března 2016, Kødbranchens Fællesråd, C-112/15, EU:C:2016:185, bod 39).

34 Ze znění článku 26 nařízení č. 882/2004 ve spojení s bodem 32 odůvodnění tohoto nařízení plyne, že členské státy mají při zajišťování toho, aby – zejména v rámci jejich všeobecného zdanění – byly k dispozici přiměřené finanční zdroje pro zajištění nezbytných pracovníků a jiné zdroje pro úřední kontroly, široký prostor pro uvážení. Naproti tomu v případě, kdy se členské státy rozhodnou uložit hospodářským subjektům poplatky podle tohoto článku, je tento prostor ohraničen harmonizovanými pravidly stanovenými v článku 27 nařízení č. 882/2004 (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 17. března 2016, Kødbranchens Fællesråd, C-112/15, EU:C:2016:185, body 31 a 32).

35 Ke kvalifikaci TSAM z hlediska článků 26 a 27 nařízení č. 882/2004 je nutno uvést, že z informací poskytnutých Soudnímu dvoru – s výhradou ověření předkládajícím soudem – vyplývá, že tento poplatek nebyl stanoven jako poplatek podle článku 27 tohoto nařízení, nýbrž že spadá pod jiné finanční zdroje, jejichž dostupnost mohou členské státy zajistit podle článku 26 uvedeného nařízení.

36 Jak totiž zdůraznila Komise ve svém vyjádření, důvodem vzniku povinnosti k tomuto poplatku je vlastnictví prodejny s určitou plochou, a nikoli – jak by tomu bylo v případě důvodu vzniku povinnosti k poplatku ve smyslu článku 27 nařízení č. 882/2204 – provádění úředních kontrol, které by konkrétně byly prováděny v prodejnách potravin podléhajících tomuto poplatku.

37 V této souvislosti je nutno připomenout, že podle článku 9 nařízení s mocí zákona č. 119/2012 je TSAM „protiplněním za garanci bezpečnosti a jakosti potravin“. Z informací poskytnutých předkládajícím soudem dále vyplývá, že účelem tohoto poplatku je přenést režijní náklady na organizaci úředních kontrol na prodejny potravin, neboť tyto prodejny mají prospěch z kontrol provedených u předchozích článků řetězce výroby potravin.

38 Účelem výnosu z TSAM je navíc financovat fond pro hygienu a zvyšování bezpečnosti potravin, do něhož jsou odváděny všechny příjmy určené k financování nákladů souvisejících s prováděním úředních kontrol v oblasti bezpečnosti potravin. Neexistuje tedy žádný přímý vztah mezi tímto poplatkem a výdaji, k jejichž krytí je určen.

39 Vzhledem k výše uvedeným úvahám nebrání nařízení č. 882/2004 tomu, aby v souladu s článkem 26 tohoto nařízení zavedl členský stát takový poplatek, jako je TSAM, z něhož výnos je určen k pokrytí režijních nákladů na organizaci úředních kontrol, a nikoli nákladů skutečně vzniklých v souvislosti s úředními kontrolami provedenými v prodejnách potravin, které jsou poplatníkem tohoto poplatku, nebo v jejich prospěch.

40 Takový závěr nelze zpochybnit argumentem, podle kterého jsou provozovatelům potravinářských podniků uloženy povinnosti vlastní kontroly podle nařízení č. 178/2002.

41 Článek 1 odst. 4 nařízení č. 882/2004 totiž stanoví, že prováděním úředních kontrol podle tohoto nařízení není dotčena primární právní odpovědnost provozovatelů krmivářských a potravinářských podniků zajistit bezpečnost krmiv a potravin, která je stanovena v nařízení č. 178/2002, a občanská a trestní odpovědnost vyplývající z porušení jejich povinností.

42 Z toho vyplývá, že podle unijního normotvůrce jsou pro dosažení cílů nařízení č. 882/2004 nezbytné vedle kontrol vyplývajících z odpovědnosti provozovatelů i úřední kontroly.

43 S ohledem na všechny výše rozvedené úvahy je třeba na první a druhou otázku odpovědět, že články 26 a 27 nařízení č. 882/2004 musí být vykládány v tom smyslu, že nebrání uložení povinnosti k takovému poplatku, jako je poplatek dotčený v původním řízení, jen maloobchodním prodejnám potravin, aniž příjmy z tohoto poplatku slouží k financování konkrétních úředních kontrol prováděných z podnětu osob povinných k tomuto poplatku nebo v jejich prospěch.

Ke třetí a čtvrté otázce

44 Podle ustálené judikatury Soudního dvora platí, že v rámci spolupráce mezi Soudním dvorem a vnitrostátními soudy, která byla zavedena článkem 267 SFEU, potřeba dospět k výkladu unijního práva, který by byl užitečný pro vnitrostátní soud, vyžaduje, aby tento soud vymezil skutkový a právní rámec, ze kterého vychází otázky, které pokládá, nebo aby alespoň vysvětlil skutkové předpoklady, na kterých jsou tyto otázky založeny. Soudní dvůr je totiž oprávněn rozhodovat o výkladu unijních předpisů pouze na základě skutečností, které mu sdělil vnitrostátní soud (usnesení ze dne 4. května 2017, Svobodová, C-653/16, nezveřejněné, EU:C:2017:371, bod 18 a citovaná judikatura).

45 Tyto požadavky na obsah žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce jsou výslovně uvedeny v článku 94 jednacího řádu Soudního dvora, který stanoví, že každá žádost o rozhodnutí o předběžné otázce obsahuje zejména „stručné vylíčení předmětu sporu, jakož i rozhodných skutečností tak, jak byly zjištěny předkládajícím soudem, nebo alespoň vylíčení skutkových okolností, na kterých jsou otázky

založeny“ a „uvedení důvodů, na základě kterých má předkládající soud pochybnosti o výkladu nebo platnosti určitých ustanovení práva Unie, jakož i vztah, který spatřuje mezi těmito ustanoveními a vnitrostátními právními předpisy použitelnými ve sporu v původním řízení“.

46 Zaprvé podstatou třetí otázky předkládající soudu je, zda musí být čl. 107 odst. 1 a čl. 108 odst. 3 SFEU vykládány v tom smyslu, že brání vybírání takového poplatku, jako je TSAM, od něhož jsou osvobozeny maloobchodní prodejny potravin o malé ploše.

47 I kdyby daňové osvobození ve prospěch některých podniků představovalo státní podporou ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU, nemohla by případná protiprávnost podpory ovlivnit legalitu poplatku, od něhož jsou tyto podniky osvobozeny. V této souvislosti Soudní dvůr rozhodl, že dlužník daně se nemůže dovolávat toho, že osvobození jiných podniků představuje státní podporu, aby se vyhnul zaplacení uvedené daně (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 27. října 2005, Distribution Casino France a další, C-266/04 až C-270/04, C-276/04 a C-321/04 až C-325/04, EU:C:2005:657, body 42 a 43 a citovaná judikatura).

48 Předkládací rozhodnutí kromě toho neobsahuje nic, z čeho by bylo možné vyvodit, že i když je nemožné, aby společnost Superfoz měla prospěch z případného porušení článku 107 a čl. 108 odst. 3 SFEU, je odpověď na třetí předběžnou otázku nezbytná k tomu, aby předkládající soud vyřešil spor, který mu byl předložen.

49 Za těchto podmínek třetí otázka podle všeho nemá vztah k předmětu sporu v původním řízení.

50 Zadruhé čtvrtá otázka se vztahuje k zásadám rovného zacházení, zákazu diskriminace, volné hospodářské soutěže a svobody podnikání.

51 Předkládající soud se přitom omezuje na konstatování, že by bylo možné pochybovat o slučitelnosti TSAM s těmito zásadami, aniž ovšem objasňuje, z jakých důvodů tyto pochybnosti u něj vyvstaly. Předkládací rozhodnutí konkrétně neuvádí žádnou informaci, na jejímž základě by bylo možné posoudit srovnatelnost situace subjektů, které jsou poplatníky TSAM, se situací subjektů, které jsou od tohoto poplatku osvobozeny. Případné rozdílné zacházení může navíc být náležitě odůvodněno důvody uznanými judikaturou Soudního dvora, ale ani v této souvislosti není v předkládacím rozhodnutí obsažena žádná informace. Je tudíž nutno konstatovat, že předkládací rozhodnutí zjevně nesplňuje požadavky připomenuté v bodě 45 tohoto rozsudku.

52 Třetí i čtvrtá otázka jsou tudíž nepřípustné.

K nákladům řízení

53 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (devátý senát) rozhodl takto:

Články 26 a 27 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 882/2004 ze dne 29. dubna 2004 o úředních kontrolách za účelem ověření dodržování právních předpisů týkajících se krmiv a potravin a pravidel o zdraví zvířat a dobrých životních podmínkách zvířat, ve znění nařízení (EU) č. 652/2014 Evropského parlamentu a Rady ze dne 15. května 2014, musí být vykládány v tom smyslu, že nebrání uložení povinnosti k takovému poplatku, jako je poplatek dotčený

v původním řízení, jen maloobchodním prodejnám potravin, aniž příjmy z tohoto poplatku slouží k financování konkrétních úředních kontrol prováděných z podnětu osob povinných k tomuto poplatku nebo v jejich prospěch.

Podpisy.